

Grzegorz Markowski

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2175-9409>

Wyższa Szkoła Kształcenia Zawodowego

OPINIOWANIE DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE NA TERENIE ZIEMI RACIBORSKIEJ

Streszczenie (abstrakt): Opiniowanie jest jedną z form współdziałania organów administracji publicznej, mających na celu analizę przedmiotu postępowania i uwzględnienie różnych interesów prawnie chronionych. Prowadzone w ramach opiniowania konsultacje społeczne pozwalają na właściwe zrozumienie interesów i rozpoznanie potrzeb całej społeczności, a następnie udzielenie na nie odpowiedzi w treści dokumentu strategicznego. Na podstawie analizy oceniono aktywność organizacji pozarządowych oraz jakie napotyka bariery wraz z propozycjami zmian i zachętę podczas konsultacji.

Słowa kluczowe: dokument strategiczny, ochrona środowiska, organizacje pozarządowe, konsultacje, opiniowanie

OPINION ON STRATEGIC DOCUMENTS IN THE SCOPE OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS IN THE AREA OF RACIBÓRZ

Abstract: Providing opinions is one of the forms of cooperation between public administration bodies aimed at analyzing the subject of the proceedings and taking into account various legally protected interests. Public consultations carried out as part of the opinion-making process allow for a proper understanding of the interests and needs of the entire community, and then responding to them in the content of the strategic document. On the basis of the analysis, the activity of non-governmental organizations and the barriers they encounter along with proposals for changes and incentives during consultations were assessed.

Keywords: strategic document, environmental protection, non-governmental organizations, public consultation, opinion

Wstęp

Opiniowanie jest formą współdziałania, która ma na celu ocenienie przygotowanych projektów dokumentów strategicznych z zakresu ochrony środowiska. Może to dotyczyć uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w dokumencie m.in. kosztów, planów inwestycyjnych, analiz danych.

Zapewniony podczas konsultacji społecznych udział społeczeństwa w opracowywaniu i opiniowaniu dokumentów pozwala, aby końcowi adresaci dokumentu mogli się wypowiedzieć odnośnie do zapisów, które będą stanowiły przepisy prawa ich obowiązujące.

Dokumenty są nie tylko zaadresowane do mieszkańców jednostek samorządu terytorialnego, ale też do osób prywatnych. Z ich grupy warto zwrócić uwagę na organizacje pozarządowe. Warto więc przeanalizować ich zaangażowanie podczas opiniowania oraz czy współpraca pomiędzy organizacjami pozarządowymi a organami wykonawczymi jednostek samorządu terytorialnego mogłyby wpłynąć na poprawę procesu opiniowania poprzez wykorzystanie ich potencjału.

Dokumenty strategiczne

Dokumenty strategiczne są opracowywane a następnie przyjmowane w formie uchwał przez organy uchwałodawcze jednostek samorządu terytorialnego na terenie całej Polski. Dotyczą one tematyki związanej z m.in. polityką rozwoju, ochroną środowiska, gospodarką wodno-ściekową, gospodarką odpadami czy też finansami.

Nie można jednak w ustawach o samorządzie gminnym¹, powiatu² czy też województwa³ znaleźć definicji dokumentu strategicznego. Problematyczna niewątpliwie pozostaje również kwestia ciągle otwartego katalogu dokumentów. Ich lista w ostatnich latach jest determinowana głównie możliwościami pozyskania środków unijnych na realizację działań z Regionalnych Programów Operacyjnych. Dodatkowo posiadanie przez gminę niektórych dokumentów (np. plan gospodarki niskoemisyjnej) nie jest obowiązkowe.

Można więc zdefiniować dokumenty strategiczne jako strategie oraz programy rozwoju, które realizują średnio- i długookresową strategię rozwoju we wszystkich możliwych aspektach należących do zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego, które zostają przyjęte uchwałą jako akt prawa miejscowego.

Dokumenty strategiczne z zakresu ochrony środowiska na terenie Ziemi Raciborskiej⁴

Opracowanie dokumentów strategicznych z zakresu ochrony środowiska obowiązujących na terenie Ziemi Raciborskiej wynika z zapisów w aktach prawnych czy też dokumentach. Jedne zostały uregulowane w dwóch ustawach:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Są nimi:

- Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego (Uchwała nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r.),
- Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 (Uchwała nr V/11/8/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 31 sierpnia 2015 r.),

¹ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.).

² Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1526, z późn. zm.).

³ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.).

⁴ Jako Ziemię Raciborską traktujemy obszar Gminy Racibórz.

- Program ochrony środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2020-2023 wraz z perspektywą do 2027 roku (Uchwała nr XXIII/318/2020 Rady Miasta Racibórz z dnia 30 września 2020 r.),
- Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022 (Uchwała nr V/37/7/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 kwietnia 2017 r.).

Opracowanie dokumentów może też wynikać z zapisów aktów prawa miejscowego. Uchwała Sejmiku Województwa Śląskiego nr V/36/1/2017 w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw była podstawą prawną do opracowania dokumentu pn. Program ograniczenia niskiej emisji na lata 2023-2028 (Uchwała nr XLIX/701/2022 Rady Miasta Racibórz z 26 października 2022 r.).

Dokumenty są również opracowywane w związku z możliwościami skorzystania ze wsparcia zewnętrznego na dofinansowanie inwestycji ze środków Unii Europejskiej. Takim dokumentem jest Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Raciborza (Uchwała nr XVI/197/2016 Rady Miasta Racibórz z dnia 23 marca 2016 r.).

Opiniowanie, udział społeczeństwa, konsultacje społeczne, strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Organ jednostki samorządu terytorialnego, opracowujący dokument strategiczny, poddaje go wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez właściwe organy (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Dyrektor Urzędu Morskiego – jeśli dotyczy). Wydają one opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku. Organ zapewnia również udział społeczeństwa w ramach przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko⁵.

W celu zapewnienia jak najlepszej partycypacji społecznej⁶, organ przeprowadza konsultacje społeczne trwające 21 dni. Konsultacje społeczne są sposobem uzyskiwania opinii, stanowisk, propozycji itp. od instytucji i osób, których w pewien sposób dotkną – bezpośrednio lub pośrednio – skutki proponowanych przez administrację działań. W ramach konsultacji przedstawiciele władz mogą przedstawiać obywatelom swoje plany, dotyczące np. aktów prawnych (ich zmiany lub uchwalania nowych), inwestycji lub innych przedsięwzięć, które będą miały wpływ na życie i pracę obywateli, wysłuchiwać ich opinii na ten temat oraz informować o ostatecznych decyzjach, które zostaną podjęte.

W czasie konsultacji każda osoba fizyczna i prawna niezależnie od ich właściwości miejscowej i rzeczowej mają możliwość zgłoszenia uwag i wniosków do projektu dokumentu. Mogą one być zgłoszone w formie, która została określona w ogłoszeniu o konsultacjach np. pisemnie, ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektro-

⁵ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.).

⁶ Partycypacja społeczna to aktywne uczestnictwo obywateli w podejmowaniu decyzji, które mają bezpośredni związek z funkcjonowaniem społeczności, których są członkami.

nicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym. Do każdej zgłoszonej uwagi lub wniosku organ musi się odnieść wraz z uzasadnieniem i przedstawić w pisemnym podsumowaniu⁷.

Ta przewidziana w ww. ustawie procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zapewnia transparentność oraz daje możliwość kształtowania aktów prawa miejscowego przez wszystkich mieszkańców niezależnie od ich narodowości, wieku czy też miejsca zamieszkania. Pokazuje to, że każdy może wziąć udział w opiniowaniu prawa, które go dotyczy.

Analiza konsultacji społecznych dokumentów na terenie Ziemi Raciborskiej

Dla każdego z dokumentów strategicznych z zakresu ochrony środowiska, obowiązujących na obszarze Ziemi Raciborskiej, zostały przeprowadzone konsultacje społeczne w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Więcej zostało złożonych uwag i wniosków do dokumentów na szczeblu wojewódzkim. Natomiast dla dokumentów na poziomie gminnym ich nie złożono. Najwięcej uwag i wniosków złożono do Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024.

Tabela 1. Liczba zgłoszonych uwag i wniosków do dokumentów strategicznych z zakresu ochrony środowiska na terenie Ziemi Raciborskiej w podziale na grupę podmiotów

Grupa podmiotów	Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego	Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022	Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024	Program ochrony środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2020-2023 wraz z perspektywą do 2027 roku	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Raciborza	Program ograniczenia niskiej emisji na lata 2023-2028
Administracja samorządowa	192	213	112	0	0	0
Administracja rządowa	108	12	53	0	0	0
Jednostki organizacyjne JST	0	0	126	0	0	0
Przedsiębiorcy	0	170	48	0	0	0

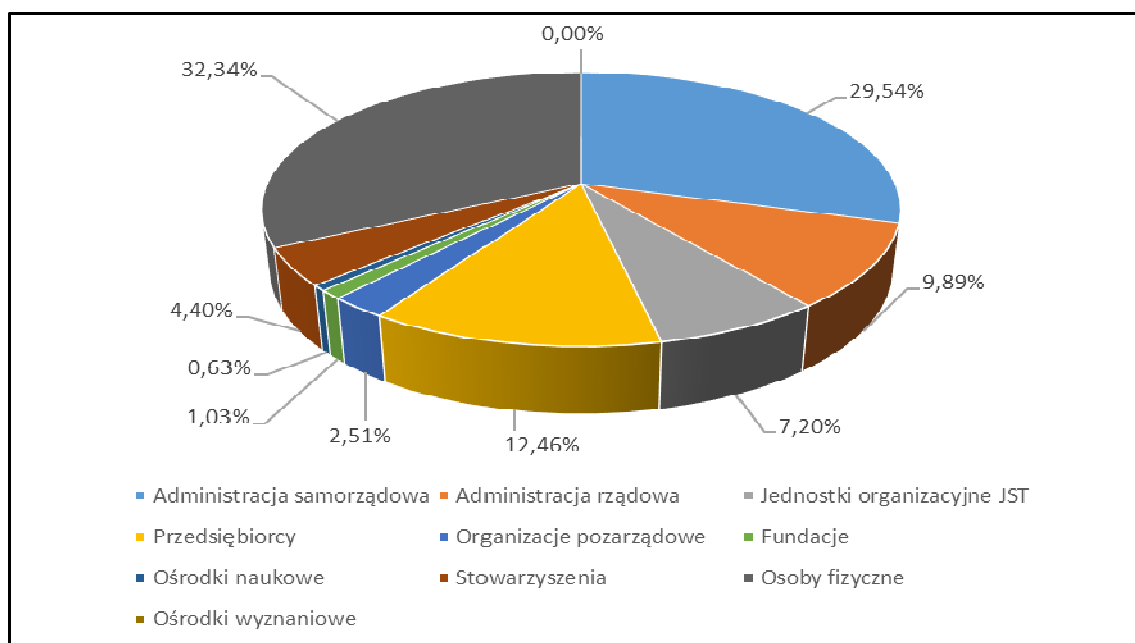
⁷ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.).

Organizacje pozarządowe	44	0	0	0	0	0
Fundacje	18	0	0	0	0	0
Ośrodki naukowe	0	0	11	0	0	0
Stowarzyszenia	54	17	6	0	0	0
Osoby fizyczne	57	16	493	0	0	0
Ośrodki wyznaniowe	0	0	0	0	0	0
Suma	473	428	849	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Podsumowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Projektu Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022, Raportu podsumowującego proces konsultacji i opiniowania projektu Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego wraz z uzasadnieniem, informacji przekazanej przez Marszałka Województwa Śląskiego i Prezydenta Miasta Racibórz.

W celu wykonania analizy aktywności społeczeństwa podmioty składające uwagi i wnioski zostały podzielone na określone grupy ze względu na ich charakter działalności i sposób funkcjonowania.

Najwięcej uwag i wniosków zostało zgłoszonych przez osoby fizyczne (32,34%), administrację samorządową (29,54%) i przedsiębiorców (12,46%). Najmniej natomiast przez organizacje pozarządowe (2,51%), fundacje (1,03%) i ośrodki naukowe (0,63%). Ośrodki wyznaniowe nie zgłosiły uwag i wniosków.

Rysunek 1. Struktura podmiotów składających uwagi do dokumentów strategicznych z zakresu ochrony środowiska na terenie Ziemi Raciborskiej

Źródło: Opracowanie własne.

Wnioski, bariery oraz propozycje zmian i zachęt podczas konsultacji

Na podstawie powyższej analizy można zaobserwować brak zainteresowania społeczeństwa Gminy Racibórz aktami prawnymi z dziedziny ochrony środowiska. Natomiast jeżeli chodzi o całościową analizę podmiotów zgłaszających uwagi i wnioski, wyłania się bardzo niska aktywność organizacji pozarządowych. Jest to o tyle zastanawiające, że w ostatnich latach widać wzrost popularności organizacji działających w sferze ochrony powietrza, a analizowane dokumenty tej tematyki dotyczą. Duża aktywność organizacji pozarządowych w mediach społecznościowych, w zagadnieniach dotyczących ochrony środowiska, nie przełożyła się na zainteresowanie dokumentami strategicznymi kształtującymi prawo miejscowe. Konsultacje społeczne nie akceptują populistycznych haseł, tylko wymagają konkretnych uwag, ale też i propozycji rozwiązań, nie mogą się ograniczyć do bezproduktywnego narzekania na otaczającą przestrzeń, tylko zaangażowania w rozwiązanie problemów poprzez dialog. Dlatego zaledwie 44 uwagi zgłoszone do sześciu dokumentów strategicznych, przyjętych uchwałą, stanowiących akty prawa miejscowego, jest rozczarowujące. Tym bardziej, jeśli zobaczymy, że na terenie województwa śląskiego było zarejestrowanych w 2020 roku 1048 organizacji⁸, których główną dziedziną działalności była ochrona środowiska. Nie jest natomiast zaskoczeniem największa aktywność osób fizycznych, administracji samorządowej i przedsiębiorców. W przypadku przedsiębiorców i administracji wynika to z tego, że dokumenty są tworzone dla administracji gminnej i firm działających na ich terenie. Natomiast uwagi i wnioski od osób fizycznych najczęściej są spowodowane wpływem dokumentu dla budżetu ich gospodarstw domowych.

Dlaczego tak ważna jest aktywność w czasie opiniowania dokumentacji przez organizacje pozarządowe? Reprezentują ją często naukowcy, eksperci, filantropi, pasjonaci ochrony środowiska i ekologii oraz radni gmin, którzy bardzo dobrze znają potrzeby najbliższego otoczenia. Poprzez swoją bliskość ze społeczeństwem wiedzą jakie są potrzeby i zagrożenia w związku z planowanymi inwestycjami czy też nowymi regulacjami prawnymi. Dodatkowo ich motywacją do działania jest również to, że są mieszkańcami gmin, na terenie których funkcjonują. Są też apolityczni i niezależni, co pokazuje autentyczność i transparentność podejmowanych czynności czy też wypowiedzianych słów. Często ich działalność w ramach organizacji jest dodatkową pracą, za którą nie otrzymują wynagrodzenia.

W związku z tym warto przeanalizować przyczyny tak niskiej partycypacji społecznej na poziomie gminnym. Jako jeden z pierwszych można wskazać nieumiejętne dotarcie do grupy docelowej oraz niska świadomość ekologiczna mieszkańców. Najczęściej organy administracji publicznej informację o rozpoczęciu konsultacji ogłaszają na tablicy ogłoszeń w urzędzie oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Wynika to z oszczędności kosztów. Inną formą jest ogłoszenie w lokalnej prasie, telewizji lub radiu. Powszechnym zjawiskiem jest też wykorzystywanie mediów społecznościowych głównie w celu dotarcia do osób młodych. W celu podjęcia dyskusji z lokalnym społeczeństwem władze samorządowe często organizują w czasie konsultacji spotkanie, na którym będzie można zgłaszać swoje

⁸ Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl> [dostęp: 29.08.2023].

postulaty do dokumentu w formie ustnej. Dodatkowo, aby podnieść atrakcyjność spotkań, dołącza się informacje o poczęstunku i wydawaniu dla uczestników gadżetów oraz materiałów promocyjnych.

Występujące bariery i problemy podczas konsultacji społecznych można rozpatrzeć pod kątem aktywności, organizacyjnym i technologicznym. Warto wspomnieć na początku, że mimo zastosowania wielu metod, nie dotrzemy do wszystkich odbiorców z informacją o konsultacjach, jeśli adresaci sami nie wykażą zainteresowania. Przy wyborze metod kontaktu głównym kryterium jest cena. Jednostki samorządu terytorialnego nie chcą wydawać dużych środków na tego typu działania. Częstym zarzutem lokalnej społeczności jest brak informacji listownej o prowadzonych konsultacjach. Zaznaczyć więc trzeba, że nie prowadzi się tego sposobu komunikacji z wielu powodów. Są to: wysokie koszty prowadzenia korespondencji, brak chęci odbioru przesyłki przez adresata jeżeli jest ona wysłana przez urzędy, nieaktualny adres zamieszkania oraz brak gwarancji, że odbiorca otworzy przesyłkę i ją przeczyta. W związku z tym nie ma argumentów za tym, aby poinformować organizacje pozarządowe oraz innych interesariuszy⁹ o opiniowaniu w ten sposób. Posiłkując się danymi o liczbie organizacji, wymagałoby to przygotowania ponad tysiąca pism.

Przedstawicielami organizacji są osoby w różnym przedziale wiekowym, co powoduje kolejne zagrożenia. Osoby starsze często nie obsługują mediów społecznościowych oraz nie posiadają poczty e-mail. Natomiast osoby młode nie słuchają lokalnego radia i lokalnej telewizji. Kont na mediach społecznościowych nie mają również organizacje pozarządowe. Stanowi to barierę w dostępie do informacji, gdyż administracja publiczna coraz chętniej przekazuje informacje za pomocą mediów społecznościowych. Jednakże mimo większej ilości aplikacji urzędy ograniczają się do Facebooka. Zamieszczane tam posty niestety też często nie docierają do większej liczby odbiorców ze względu na niewłaściwe oznakowanie i pozycjonowanie. Kolejną barierą jest brak funkcjonowania na obszarze danej gminy lokalnej prasy lub radia, co znacząco ogranicza dotarcie do interesariuszy. Nawet jeśli mamy prasę w naszej gminie, to koszt gazety jest zbyt duży. Jeżeli natomiast weźmiemy pod uwagę zorganizowanie cateringu podczas spotkań, to obecnie nie jest to zachęcające dla lokalnej społeczności a stanowi dla organizatora obciążenie finansowe, bo musi przygotować przekąski nawet jeśli nikt na spotkanie nie przyjdzie.

W jaki więc sposób zachęcić organizacje pozarządowe do większego zaangażowania w życie lokalnej społeczności? Pierwszą propozycją jest stworzenie Rady Dialogu Organizacji Pozarządowych, funkcjonujących na terenie danej gminy. Działałaby ona pod przewodnictwem i patronatem Prezydenta Miasta Racibórz, który zapewniłby obsługę organizacyjną i finansową jej działania. Byłaby ona m.in. informowana o wszystkich zbliżających się konsultacjach na obszarze gminy, miałyby możliwość proponowania inicjatyw lokalnych działań oraz przekazywania wniosków lub uwag od lokalnej społeczności. Jednakże warunkiem uczestnictwa w Radzie byłoby podanie aktualnych danych kontakto-

⁹ Interesariusze – są to osoby lub inne organizacje, które uczestniczą w tworzeniu projektu (biorą czynny udział w jego realizacji) lub są bezpośrednio zainteresowane wynikami jego wdrożenia.

wych do osoby reprezentującej organizację. Wymusi to na nich większą aktywność w bezpośrednich kontaktach, gdzie nie będzie można anonimowo zamieszczać informacji krytycznych w mediach społecznościowych. Będzie też to impuls do własnego zainteresowania sprawami związanymi z przedmiotem działalności organizacji.

Aby organizacja była zainteresowana większym zaangażowaniem, muszą być spełnione wartości związane ze wzajemnym zaufaniem, aktywnym słuchaniem przez władze gminy, a także brak oceniania, szacunek i niezależność, konsekwentne trzymanie się wspólnie ustalonych zasad oraz możliwość współdecydowania za sprawy lokalne. Dlatego proponowane jest sporządzenie regulaminu funkcjonowania Rady przyjętego uchwałą rady gminy.

Władza samorządowa musi też pokazać, że zdanie organizacji nie jest zlekceważone i pominięte. Warto, aby organizacje miały prawo i chęć wpływu na akty prawa miejscowego. Zachętą byłaby możliwość czerpania korzyści finansowych na realizację zadań prowadzonych przez organizacje w gminie. Warto tutaj zaznaczyć, że zaangażowanie musi pójść z dwóch stron. Niezależnie jednak od tego, kto jest inicjatorem rozpoczęcia prac w Radzie, idea funkcjonowania jest podobna: opiera się na dialogu, współpracy i lokalności. Warto wspomnieć, że organizacje coraz mocniej angażują się w proces legislacyjny w zakresie jakości powietrza w Polsce.

Czy warto więc współpracować z organizacjami pozarządowymi? Korzyści jest wiele:

- nagłaśniają ważne problemy społeczne (konkretnej grupy, społeczności, miejsca),
- zdobywają poparcie dla inicjatyw realizowanych przez organizację, zachęcają do włączenia się w działania, dają konkretne wskazówki, co ludzie mają zrobić, żeby wesprzeć akcję czy przedsięwzięcie,
- docierają do określonych grup odbiorców i są grupą docelową działań organizacji,
- edukują w sprawie, którą się zajmują: pokazują rozwiązania, zachęcają do prowadzenia/zaprzestania konkretnych działań,
- budują swoją rozpoznawalność i zwiększają zaufanie, wzmacniają markę ekspercką, dzięki czemu łatwiej można zachęcić do współpracy potencjalnych partnerów.

Podsumowanie

Należy podkreślić, że bardzo małe jest zaangażowanie organizacji pozarządowych w opiniowanie dokumentów strategicznych z zakresu ochrony środowiska na Ziemi Raciborskiej. Wynika ono m.in. ze słabej aktywności samych organizacji, ale też z wielu barier organizacyjnych i technologicznych. Bardzo dobrą propozycją zmiany jest Rada Dialogu Organizacji Pozarządowych. Jednakże aby w pełni usprawnić proces, należy dążyć do likwidacji barier.

Bariery są elementem, który mocno ogranicza motywację do działania nie tylko społeczeństwa i organizacji społecznych, ale też organów jednostek samorządu terytorialnego. Zróżnicowanie społeczeństwa wpływa na dużą różnorodność problemów napotykanych podczas procesu komunikacji. Niestety uniwersalnych metod kontaktu nie ma a rozwój

technologiczny daje nowe możliwości w tym zakresie, ale też może powodować wykluczenie osób, które nie potrafią się do nich dostosować.

Opiniowanie więc jest procesem bardzo złożonym, rozpoczynając od ogłoszenia przez środki komunikacji a skończywszy na uwagach i wnioskach przekazywanych przez lokalną społeczność. Jednakże dodatkowym czynnikiem, który poprawi jakość opiniowania, jest również większe zainteresowanie każdej ze stron.

Bibliografia

1. Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl> [dostęp: 29.08.2023].
2. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Raciborza (Uchwała nr XVI/197/2016 Rady Miasta Racibórz z dnia 23 marca 2016 r.).
3. Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022 (Uchwała nr V/37/7/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 kwietnia 2017 r.).
4. Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Projektu Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022.
5. Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego (Uchwała nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r.).
6. Program ochrony środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2020-2023 wraz z perspektywą do 2027 roku (Uchwała nr XXIII/318/2020 Rady Miasta Racibórz z dnia 30 września 2020 r.).
7. Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 (Uchwała nr V/11/8/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 31 sierpnia 2015 r.).
8. Program ograniczenia niskiej emisji na lata 2023-2028 (Uchwała nr XLIX/701/2022 Rady Miasta Racibórz z 26 października 2022 r.)
9. Raport podsumowujący proces konsultacji i opiniowania projektu Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego wraz z uzasadnieniem.
10. Uchwała Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2017 r. poz. 2624).
11. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1587, z późn. zm.).
12. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.).
13. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1526, z późn. zm.).
14. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.).
15. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.).
16. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.).

Dane kontaktowe

Grzegorz Markowski, g.markowski@poczta.onet.pl